

Leo Gutfreund

26.8.1920 – 30.10.1941

Researched by Shavit Ben-Arie

For the volunteer initiative "Giving Face To the Fallen"
2020

Israel's national memorial website, Ministry of Defense

Leo Gutfreund's memorial page is missing his photo as well as the names of his parents, date and place of birth and a detailed life story. The research will find errors in his surname and date of death.

Free translation of the existing information:

Private Leo Gottfried
Volunteer to the British Army
Died 1.1.1941
Buried at the Tobruk War Cemetery

Life story

Born in Czechoslovakia to a Zionist family. After the outbreak of WWII, when the only option for European Jews to arrive at Palestine was through illegal immigration, in October 1940 three ships left Romanian ports – “Pacific”, “Atlantic” and “Milos” – left with more than 3000 immigrants, among them Leo and his brother Ernst.

After a month at sea, the ships were captured by the British Navy and led to Haifa. In an attempt to end the illegal immigration, British authorities decided to expel the passengers of the three ships to Mauritius in the Indian Ocean and began boarding them on board of the “Patria” ship. In response, the “Hagana” placed a mine on the ship in order to put it out of order. Miscalculations of the ship's structure led to its sinking. 267 immigrants drowned and 172 injured. Survivors were transferred to Atlit camp, with Leo and Ernst among them.

When the Free Czechoslovak Army was formed within the British Army, Leo and his brother volunteered, leaving the camp. Leo was sent with his unit to the Western Desert and stationed in Tobruk. While fighting against the Germany military, Leo was killed in battle and was the first Czechoslovak fallen soldier.

List of Illegal immigrants to Palestine

Source: USHMM

Leo and Ernst Gutfreund, born in 1920 and 1914, are both listed. A handwritten note suggests Leo had died in Tobruk.

Blatt 4.

Blatt Nr.	Name	Geb. Dat.
191.	Goldmann	Jakob ✓
192.	Gratz	Hersch ✓ Dead
193.	Gellmann	Anna ✓
194.	Gelbkopf	Kurt ✓
195.	Gerstmann	Amalie ✓
196.	Glanz Gerstmann	Leopold ✓
197.	Glanz	Aladar ✓
198.	Gold	Kurt ✓ Dead
199.	Goldmann	Georg ✓ Dead
200.	Goldreich	Amalie ✓
201.	Goldreich	Felix ✓
202.	Goldreich	Paul ✓ Dead
203.	Goldreich	Paul ✓
204.	Gutfreund	Ernst ✓
205.	Gutfreund	Leo ✓ Killed in Tobruk 1920
206.	Guttman	Fritz ✓ Dead
207.	Gross	Eduard ✓
208.	Gedeon	Walter ✓
209.	Gerstmann	Artur ✓
210.	Gerstmann	Hegine ✓
211.	Gibian	Adolf ✓
212.	Glaser	Alfred ✓
213.	Glaser	Josef ✓
214.	Glueckauf	Erwin ✓ Dead
215.	Goldberger	Berta ✓ Dead
216.	Boldberger	Erich ✓
217.	Goldberger	Leo ? 1896
218.	Gostinsky	Heinrich ? 1908
219.	Gottlieb	Wilhelm ✓ 1899
220.	Gruen	Ernst ✓ 1913
221.	Gruen	Johanna ✓ Dead 1913
222.	Gruen	Otto ✓ Dead 1907
223.	Gruenhut	Emil ✓ 1900
224.	Gruenhut	Hanna ✓ 1913
225.	Gruenhut	Josef ✓ 1911
226.	Gruensberger	Wilhelm ✓ 1917
227.	Gutsvaet	Martina ? 1909
228.	Heisler	Martin ✓ 1910
229.	Herz	Willi ✓ 1922
230.	Herzig	Erich ✓ 1907
231.	Himmelreich	Max ✓ 1903
232.	Hirsch	Ernst ✓ 1911
240.	Hasenkopf	Jakob ✓ 1892
241.	Haas	Edith ✓ 1919
242.	Hawargax Haas	Josef ✓ 1905
243.	Haas	Oskar ✓ 1902
244.	Haas	Siegfried ✓ 1909
245.	Hayek	Ernst ? 1916
246.	Haberfeld	Fritz ✓ 1897
247.	Hahn	Fritz ✓ 1905
248.	Hahn	Ilse ✓ To Hospital from Pithia 1910
249.	Hatschek	Hans ✓ 1921
250.	Heger	Alfred ✓ 1900
251.	Herrmann	Isidor ✓ 1922
252.	Herskovic	Blanka ✓ 1907

204.
205.

Gutfreund
Gutfreund

Ernst ✓
Leo — Killed in Tobruk 1920

R

THE PALESTINE POLICE FORCE

PARTICULARS OF AN ILLEGAL IMMIGRANT

544

Name LEO GUTFREUND
 Sex M Age 20 Religion JEW
 Nationality Czechoslovakian Place of birth Jamnice (C.S.R.)
 Travel documents NIL
 Trade or profession accountant
 Money in possession NIL
 Documents confiscated NIL
 Special marks or peculiarities NIL
 Languages spoken GERMAN, Czech
 Entered Palestine via Haifa on 3.11.40 per S.S. Miles
 References in Palestine NIL
 Information obtained left Trebitz on 2.9.40
 Particulars taken by S.C. 577 S. [Signature] at Haifa on 10.11.40

For use at
 Headquarters
 (C.I.D.) only.

Personal questionnaires to
 illegal immigrants of the
 "Milos" and "Pacific",
 November 1940

Source: Israel State Archive

Leo and Ernst Gutfreund's forms
 (No. 543 and 544) detail their date
 of entry to Palestine as November
 3rd, 1940.

Leo's questionnaire further states
 that he had left the town of
 Trebitz on September 2nd, 1940.

THE PALESTINE POLICE FORCE

PARTICULARS OF AN ILLEGAL IMMIGRANT

543

Name ERNST GUTFREUND
 Sex MALE Age 26 Religion JEWISH
 Nationality CZECH Place of birth KAMEŠNICA
 Travel documents NONE

List of Prohibited Immigrants Transferred to Mauritius on s/s "Patria"

Source: Israel State Archive

Leo and Ernst Gutfreund, aged 20 and 26.

Sheet No. 26

GOVERNMENT OF PALESTINE.
THE PALESTINE POLICE FORCE—CRIMINAL INVESTIGATION DEPARTMENT.

List of Prohibited Immigrants Transferred to Mauritius on s/s "Patria".

GPP. 11274—1000—10-11-40

No.	Surname	Other names	Sex	Age	Nationality	Remarks
545 A	GUTFREUND	Ernst	M.	26	Czech.	
544 A	GUTFREUND	Leo	M.	20	Czech.	
545 A	GUTFREUND	Ernst	M.	26	Czech.	
544 A	GUTFREUND	Leo	M.	20	Czech.	
548 A	GUTMANN	Elise	F.	42	German	
549 A	GUTMANN	Otto	M.	22	Czech.	
550 A	GUTMANN	Paul	M.	11	German	
551 A	GUTMANN	Salo	M.	54	Austrian	
552 A	GUTSTADT	Martin	M.	31	German	

Database of detainees in Atlit camp

Source: Atlit Detainee Camp Museum

Leo Gutfreund was detained in Atlit since the sinking of the “Patria” in November 1940 and until volunteering to military service, in August 1941.

ליאו גוטפריינד

מרכז מידע בנתיבי העפלה <atlitcenter@gmail.com>
To: Shavit Ben - Arie <sh>

Thu, May 14, 2020 at 7:43 PM

שלום שביט
המידע נכון
האחים גוטפריינד העפילו בספינה מילוס - הועברו לפאטריה ולאחר טביעתה נעצרו במחנה עתלית ביום 25.11.40
ביום 27.8.41 התנדבו לצבא הצ'כי ושחררו מעתלית.

חיפוש < תוצאות חיפוש > גוטפריינד לאו		
ראשי		
דף 1	דף 2	דף 3
מספר פריט	49806	
שם	גוטפריינד לאו	
Full Name	Gutfreund Leo	
הערות מיוחדות	מתנדב בלגיון הצ'כי	
תאריך לידה	1920	
מקום לידה	צ'כוסלובקיה ←	
תאריך עליה	03/11/1940	
מקום היציאה	← טולצ'ה, רומניה	
העפלה מ/ב	← מילוס	
העפלה מ/ב	← פאטריה	
אופן עליה	פרשת פאטריה	
מעצר / גרוש למחנה	← עתלית	
תאריך שחרור	17/08/1941	

List of "Patria" passengers who volunteered to the Czech Legion and released from Atlit

Source: Central Zionist Archive

Leo and Ernst Gutfreund, aged 22 and 27.

אחלקת העלייה של הסוכנות היהודית לא"י

לשכת העלייה חיפה

רשימת עולים שבאו לא"י

רשימת מעפילים " מטריה " שהתנדבו ללגיון הצבאי ושחררו מעתלתת
 היום 17.8.41 האגודה החברה

מס' סדורי	המשפחה	השם	גיל	סוג	מס' הרשיון	הקרובים בא"י וכתבתם	הערות
1	אורנה	ליאון	27	"	"	היה ברמסן, חיפה, רח' הנביאים	
2	אדלסטיין	מאיר	22	"	"	קראון גרינפלד, בני ברק,	
3	אדלסטיין	הנח	26	"	"	בית אלר	
4	אולמטן (אולמטן)	ליאון	37	"	"	"	
5	ב א ט	עמר	28	"	"	"	
6	ב א ט	קורט	27	"	"	גרמה ריזנברג, אום ת"א, רייסל	
7	בונדסקי	קורט	21	"	"	ד"ר. הוגו שטער, חיפה, גאולה 20	
8	בראון	אוסר	22	"	"	(טומר)	
9	ברוד דר.	וילה	36	"	"	ליאון קסטר, ת"א, סידרון 04	
10	ברוד	אוסר	33	"	"	(טומר) א. קורט, ת"א, ס. הטלך 80	
11	בראון	ליאון	28	"	"	ליאונולד מולק, קמר סבא	
12	ב א ט	ברוד	32	"	"	איגנץ שפיץ, חיפה, כנרת 5/2א	
13	ב א ט	ברוד	40	"	"	"	
14	"	לייל	7	"	"	"	
15	גוטליב	וילה	42	"	"	"	
16	גוטסרוינד	ארינסט	27	"	"	אבנן הורן, חיפה, שולת טכסס פ.ט.	
17	גוטסרוינד	ליאון	22	"	"	כ ב ג	
18	ג'ביאן	אדולף	22	"	"	פאטר, אוסקר בנב, חיפה, הלל 52	
19	ג'רדון	ויליאם	22	"	"	ויילי בלער, טהא-גאום	
20	גינסברג	ויליאם	25	"	"	פריץ בויטלר, כפר המכבי	
21	גנץ	אינדריך	42	"	"	תיאודור גרוסקה, ת"א, הדסה	
22	גרינהוט	ירוסף	20	"	"	אוסר אשמן, ת"א, אלנבי 40	
23	"	הנה	27	"	"	"	
24	גרינהוט	אטייל	41	"	"	כ ב ג	
25	דויטש	קונרד	26	"	"	פריץ זינגר, חיפה, הר הכרמל	
26	האורר	אוסר (אוסר)	30	"	"	אוסקר האורר, ת"א, אדלסון 16	
27	הייסלר	אינדריך	22	"	"	הלכה ברסקי, חפצי-ת	
28	הייסן	ירוסף	30	"	"	"	
29	ה ל ר	ארינסט	34	"	"	יר. יוסף גולדשטיין, חיפה, פאזנר	
30	הרץ	הרץ	20	"	"	"	
31	ריזנר	אוסקר	23	"	"	"	
32	וויטנברג	ויליאם	23	"	"	יוסקוס לוי, חיפה, ביטר 1	
33	ווייס דר.	ד"ר הנט	27	"	"	ד"ר. ג. טלמאר, ת"א, סידרון 67	

27	"	אבנן הורן, חיפה, שולת טכסס פ.ט.	27	"	ארינסט	גוטסרוינד	16
22	"	כ ב ג	22	"	ליאון	גוטסרוינד	17

39	יוסטין	אדולף	30	"	"	אנה וייס, ת"א, ליליבלום 24	
40	יוסטין	יוסקוב	38	"	"	כ ב ג	
41	לאופר	קרל	35	"	"	ונדה טראוס, חיפה, הרצל 21,	
42	"	לייז	25	"	"	" טעפ "	
43	לבוניץ	ברנרד	23	"	"	"	
44	לוי	קיל	35	"	"	רוברט פרידמן, ת"א, רייזנברג 25	
45	לבנר	ברנרד	29	"	"	ד"ר. וילסון פרוק, חיפה, הקנאים א	
46	מילר	רוברט	30	"	"	טומר, קרל גרינפלד, בני ברק	
47	מינקוס	אינדריך	20	"	"	פוס, וולדיה אילר, רייזלס,	
48	פולק	ליאון	22	"	"	קמר זינגר, רחוב יפו	
49	פולצין	זינגר	28	"	"	גיאורג טיק, ברוסלס, אבנן גבריאל	
						אויפן אויבנדי, רחוב גן	

Arm. c. Z/10.50 A. 243

Setnina	Hodnost a br. pomer: <i>0-M3</i> <i>sorbudnik</i>	Cis km, L. <i>992</i> Odv. roc. <i>1941.</i>
---------	---	--

jméno a prijmeni	Gutfreund <i>Lev</i>			
narozeni:	dne	<i>26. / 8. 1920</i>		
	v obci (okres)	<i>Jemnice, Mar. Budejovice</i>		
jméno otce-matky	<i>Herman, Josefa Springutová</i>			
dom. prislusnost	<i>Jemnice, Mar. Budejovice</i>			
národnost	<i>česká</i>	stav	<i>soob.</i>	
školi vzdel znalost reci	<i>2 roc. obch. školy (čs.) česky - německy.</i>			
povolání	<i>úředník souhr. (obilí)</i>			
Adresa rodicu (příbuzných a pod.)	<i>Ulice: Herman G., Jemnice č. 34</i>			
kmen. teleso	<i>×</i>	DOV.	<i>Znojmo</i>	
klasifikace	<i>A., b. o.</i>	krevni skupina		
ockován				
voj. kursy, spec. vycvik a pod.				
Zvláštni schopnosti	<i>auto ov., lyžář, plavec</i>			
Popis osoby	Vyska	<i>174 cm</i>	Oblicej:	<i>podlouhly</i>
	Vlasy	<i>tmavokáňtanové</i>	Oci	<i>hnědé</i>
	Nos	<i>malý spíkatý</i>	Usta	<i>masitá</i>
	Zvláštni znamení	<i>pravý ušní boltec dožity.</i>		

Military service card

Source: Military History Archive, Slovakia

Name: Leo Gutfreund
 Date of birth: 26.8.1920
 Place of birth: Jemnice
 Parents: Herman, Josefa (Springutova)
 Nationality: Czech
 Education: Two years in Commerce school
 Languages: Czech, German
 Occupation: Clerk (cereals)
 Family address: Herman G., Jemnice, No. 34

Height: 174 cm
 Hair: Dark brown (hazel)
 Nose: Small and pointed
 Facial structure: Long
 Eyes: Brown
 Lips: Luscious
 Special marks: Double right ear lobe

Military service card

Source: Military History Archive, Slovakia

27.8.1941 – Recruited in Haifa. Fully capable for service, under the Central British Command

15.9.1941 – Drafted to the Czechoslovak army, at the Czechoslovak Training Centre East, Battalion 992

30.9.1941 – Transferred to the Czechoslovak Infantry Unit, Battalion 11 East

4.10.1941 – Took oath of service

19.10.1941 – Left for the field

20.10.1941- Admitted to the Battalion No. 1

30.10.1941 – Fell in battle from a mine sharpnel O-113. Buried at Tobruk War Cemetery, coordinates 41354286, grave no. 844.

30.10.1941 – Raised to the rank of Private First Class.

18.11.1941 – [signed by the Czechoslovak Training Centre]

20.1.1942 – Awarded the Czechoslovak War Cross 1939

7.3.1944 – Awarded the Czechoslovak Memorial Medal

30.9.1945 – Awarded the British Army's Africa Star

Datum	Hodnosť	text zmeny
27. 8. 1941	vojín	odveden v Haife, schopen k službe radové "bez vady"
15. 9. 1941		prísel pod vlajku britskej veliteľskej jednotky, vyhlásení o vstupе do čs. armády
30. 9. 1941		karaden k Čs. Vých. středisku - Vých. a vložení k výcvik. rotě. Č. m. 992. (1:228-IX-1941)
4. 10. 1941		premenen k č. pís. prap. 11 - Vých. (1:441-IX-1941)
19. 10. 1941		stojil do počtu prísahy
20. 10. 1941		odšiel do pole (1:351-X-1941)
30. 10. 1941		utelen k 1. roľ. (1:449-X-1941)
		padl stře pínau nepřátel. miny - O-113
		potřeben na válečném hřbitově v Tobruku, souřadnice 41354286, čís. hrobu 844 (1:234-XI-1941) (1:15241m & c. 33)
30. 10. 1941	vojín	Dne 18. listopadu 1941. povýšen na prvobodníka in memoriam. (1:286-XI-1941)
	svobodník	Dne 18. listopadu 1941. VELITEL CS. VYCVIKOVEHO STREDISKA O.C. Training Depot (1:253-IV-1941)
20. 1. 1942	svobodník	udělen č. válečný kříž 1939 in memoriam (1:474-I-1942)
7. 3. 1944		udělena čs. vojenská pamětní medaile, in memoriam (1:253-IV-1941)
30. 9. 1945		udělena brit. medaile „Africa Star“ in memoriam (1:53-IX-1945)

Tobruk War Cemetery

Photographs by Martin Novak

Source: zpravy.aktualne.cz

Svobodnik

GUTFREUND, LEO

Service Number Z/10501243

Died 30/10/1941

11 Pesi Pr.

Czechoslovakian Army

Medal registration form

Source: Military Central Archives, Prague

Official notice of Leo being awarded the Czechoslovak War Cross 1939

Os. čís. **Z/-243**

Příjmení, jméno **G U T F R E U N D L E O**

Hodnost, útvar, úřad **E/Cpl.-přísl. čs.p rap.11. /SV/**

Narozen příslušný **In memoriam.**

Druh vyznamenání	Třída - Stupeň	Čís. matřiky	Čís. spisu	O V	Datum	Poznámka
1						
2						
3						
4						
5 Čs.vál.kříž 1939		660,		SDVN-4/43		Londýn
6						
7						
8						
9						
10						

Vojenský historický archiv

Kopie materiálů

Karta vyznamenání

Battalion War Diary

Source: Military Central Archives, Prague (courtesy of Jan Hnělička)

30. říjen 1941

Situace na frontě: V 10.45 hodin byla spuštěna nepřátelská dělostřelecká palba do prostoru 1. roty, při níž byl zabit voják Gutfreund Leo, 1. roty.

Rozkazy velitele praporu: „Dnes v 09.00 hodin byl zabit střepinou nepřátelské miny ve službě pozorovatele své čety voják Gutfreund Leo, 1. roty, národnosti české, vyznání židovského. Byl jedním z těch, kteří teprve nedávno přišli k praporu. Padl jako jeho první příslušník při obraně Tobruku. Litujíce mladého života si současně znovu uvědomujeme velikost obětí, kterými jedině může být vykoupena svoboda a potřebováno násilí. Čest památce vojína Gutfreunda!!

Oct 30, 1941

Situation at the front: At 10.45 am enemy artillery fire was fired into the 1st Company, during which Private Gutfreund Leo, 1st Company, was killed.

Orders of the battalion commander: "Today at 09.00 he was killed by shrapnel from an enemy mine in the service of an observer of his platoon, soldier Gutfreund Leo, 1st Company, Czech nationality, Jewish. He was one of those who had only recently joined the battalion. He fell as its first member in defense of Tobruk. At the same time, regretting the young life, we are once again aware of the sacrifice of the victims, for redemption of freedom and fight against violence. Honor to the memory of Private Gutfreund !!

1st Company War Diary

Source: Military Central Archives, Prague (courtesy of Jan Hnělička)

V ½ 10 hodiny byl zabit úlomkem granátu vojín Leo Gutfreund. Byl hodný. Zemřel ihned. Tento případ působil dosti depresivně na ostatní. Padl ve službě pozorovatele. Dělostřelba stává se prudší a též i účinnější.

Důstojným způsobem rozloučila se 2. četa s voj. Gutfreundem. Při nakládání do auta a při odjezdu vzdala čest. S autem odjel poručík Dr. Stein, svobodník aspirant Schulhof a vojín Dr. Kraus. Bratr mrtvého, četař aspirant Gutfreund doprovází bratra.

At 10 a.m., Private Leo Gutfreund was killed by a grenade fragment. He was good-natured. He died immediately. This case was quite depressing for others. He fell in the service of an observer. Artillery is becoming sharper and also more effective.

The 2nd Platoon paid respects in a dignified manner. Good friend. They gave their honor when loading into the car and on leaving. The Lieutenant Dr. left with the car. Stein, Schulhof, and Private Dr. Kraus. The brother of the dead, Sergeant Gutfreund accompanied his brother.

Battalion War Diary – Funeral procedures

Source: Military Central Archives, Prague (courtesy of Jan Hnělička)

Tobruk, 31. 10. 1941

Hlášení o pohřbu voj. Gutfreunda. Dne 30. 10. zúčastnil jsem se dle rozkazu velitele praporu pohřbu dnes padlého vojína L. Gutfreunda. Dalšími účastníky mimo bratra téhož četaře aspiranta Gutfreunda přiděleného ke 2. četě, zúčastnil se za četou svobodník aspirant Schulhof, velitel družstva a přítel voj. Dr. Kraus. Kondukt se odebral za setmění asi ½ 8 do Bech., kde jej očekával vůz s čestným družstvem vedeným poručíkem Steinem, majícím obstaratí náboženský obřad židovský, neboť polská brigáda nemá rabína, voj. Dr. Šulanem, evangelickým pastorem, který měl věc řídit a poručíkem Vackem coby zpravodajcem. Organizačně pohřeb dobře připraven nebyl, neboť nikdo nevěděl ani kde je hřbitov. Aniž měl jiných instrukcí o čase. Ptáním jsme se dostali asi na war cemetery nacházející se 8 mil za Tobrukem směrem na Bardii. Zde byl padlý pohřben v hrobě v předposlední řadě šestém od pravého rohu. Židovský obřad provedl hebrejsky četař Steiner, jinak modlil se evangelický farář vojín Dr. Šulan, který provedl nad hrobem i krátkou a hezkou řeč. Zpívány státní hymny a poslední poctu vzdalo v 6 lidech konduktivní družstvo. Přítomní provedli spuštění do válečného hrobu a zahrabání. Pohřeb byl jednoduchý, odpovídající okolnostem ale důstojná. Po skončení provedl jsem hlášení veliteli Střelkovi. Návrat všech účastníků ještě v noci vozem ošetřovny, který se znovu vrátil do Bech.
Poručík Dr. Stein

Tobruk, October 31, 1941

Funeral report development. Gutfreund. On October 30, according to the order of the battalion commander, I attended the funeral of today's fallen soldier L. Gutfreund. Other participants, apart from the brother sergeant Gutfreund assigned to the 2nd Platoon, were Schulhof, a team leader and a friend Dr. Kraus. The service was at dusk at about 8½. A car was waiting for him with an honorary team led by Lieutenant Stein, to arrange a Jewish religious ceremony, because the Polish brigade has no rabbi, Dr. Shulan, the evangelical pastor who was to run the case, and Lieutenant Vacek. Organizationally, the funeral was not well prepared, as no one even knew where the cemetery was. By asking, we reached a war cemetery located 8 miles behind Tobruk in the direction of Bardia. Here the fallen was buried in the grave in the penultimate row of the sixth from the right corner. The Jewish ceremony was performed in Hebrew by Sergeant Steiner, otherwise the evangelical pastor, Private Dr. Shulan, who made a short and nice speech over the grave. The national anthems were sung and the last honor was given by a conductive team in 6 people. They lowered him into a war grave and buried. The funeral was simple, appropriate to the circumstances but dignified. When finished, I made a report to Commander Střelek. Return of all participants was at night in the infirmary car.

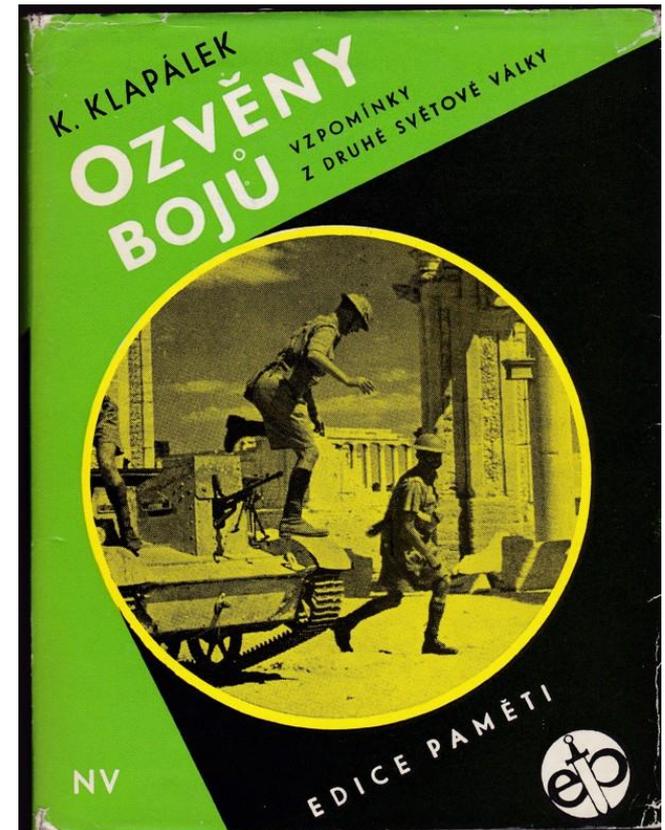
Karel Klapálek's memoir

Source: Klapálek, Karel. *Ozvěny bojů*, 1966

Klapálek describes the death of “our first soldier in Tobruk, Gutfreund, a Jew”. He details the circumstances of his death as taking place at the machine gun sangar, on October 30th, as he was asked to stay in observation while his fellow soldiers were ordered to seek hiding. He was subsequently injured severely and died at his brother's arms.

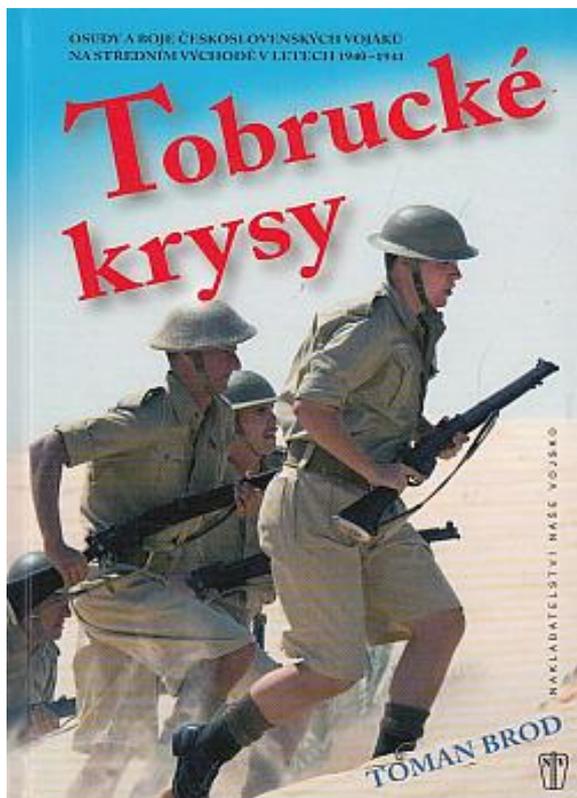
Czechoslovak soldiers at Tobruk

Historical research on the Battle of Tobruk

Source: Brod, Toman. Tobrucké krysy: osudy a boje československých vojáků na Středním východě v letech 1940-1941. Praha: Naše vojsko, 2008, s. 130.

Toman Brod describes Leo Gutfreund volunteering to stand guard at the machine gun sangar in order to allow his fellow soldiers to rest. Under mortar and grenade fire, he did not leave his post even at the time it was bombed by landmine fire, at 9:30.

A machine gun sangar in Tobruk, November 1941
Imperial War Museum collection

Newspaper articles on his death, 1941

Refugee Is First Czech To Die in Battle of Tobruk

LONDON (WNS). — The r played by thousands of Palest Jewish soldiers, including la numbers of refugees, in the v against Hitlerism was demy strated again when news c patches from the great Tobr battle reported the death of I Gutfreund, a Czech Jewish re gee.

Leo Gutfreund was one of h dreds of Jewish refugees den admittance into Palestine 1 year and crowded aboard the fated S. S. Patria for deportat to an unnamed British colc While waiting in Haifa harl with its cargo of homeless J ish refugees, the Patria explo and sank with heavy loss of Leo was one of the survivors.

With the other survivors was sent to the internment ce at Athlit. After months of ne tiations and appeals by the I estine Jewish community, refugees were released from A lit. Leo volunteered for ser with the Czech Legion.

Leo was the first casualty the Czech Legion, fighting alc side British troops in the Tobr sector. His brother, Ernst, i member of the same legion. war dispatches mentioned heroism of scores of Jewish s iers.

A number of Jewish tr drivers, captured by Nazi ta broke away from their cap and returned to the British l despite constant machine-g ning and pursuit by Nazi tro

The Jewish soldiers have r such an impression that one the streets in Tobruk has t renamed, "Dr. Theodore H Street." The battered remn of what was once the Ita Nazionale Cafe now is knowi the "Zion Cafe."

— ליאו גוטפריינד, ממעפילי פאט" ריה, שהתנדב לצבא הצ'אכי לאחר ששוחרר ממחנה ההסגר, נפל חלל בטוברוק מפעולת האויב.

Davar, 5.12.1941

החייל ליאו גוטפריינד

מעפיל מ"פאטריה" נפל חלל
בטוברוק

החייל הראשון של הלגיון הצ'אכי, שנפל בטוברוק מפעולות האויב, היה ליאו גוטפריינד, ממעפילי האניה "פאט" ריה". הוא התנדב לצבא הצ'אכי לאַ חר ששוחרר ממחנה ההסגר. איתו ארנסט, שהיה אתו באניה, התנדב גם הוא ללגיון הצ'אכי. שני האחים היו ציונים מסורים באר"צם.

Haaretz, 4.12.1941

5. גוטפריינד

החייל הראשון של הלגיון הצ'אכי, שנפל בטוברוק מפעולות האויב, היה ליאו גוטפריינד, ממעפילי האניה "פאטריה". התנדב לצבא הצ'אכי לאַ חר ששוחרר ממחנה ההסגר. איתו ארנסט, שהיה אתו באניה, התנדב גם הוא ללגיון הצ'אכי. שני האחים היו ציונים מסורים באר"צם.

Omer, 4.12.1941

First Czech Killed at Tobruk was Patria Survivor
JERUSALEM. (JPS-Palcor)— The first soldier of the Free Czech Legion to be killed in the current action at Tobruk was Loe Gutfreund, a Jewish refugee survivor of the ill-fated Patria, deportation-bound vessel that sank in Haifa Harbor Nov. 25, 1940, it was revealed.

American Israelite, 18.12.1941

Detroit Jewish Chronicle, 12.12.1941

Press brief: "Jewish Heroism at Tobruk Reported"

Source: JTA archive

J.T.A. NEWS

-2-

12/7/41

JEWISH HEROISM AT TOBRUK REPORTED; ZIONIST FLAG ORDERED REMOVED

LONDON, Dec. 5. (JTA)-- Tales of Jewish heroism in the battle of Tobruk on the Libyan front reached London today simultaneously with news of British discrimination in Palestine where civilian officials ordered the removal of the Zionist flag when Jewish units from the Libyan desert returned home for a temporary rest and hoisted the Jewish colors alongside the Union Jack with the approval of the military authorities.

The news from Tobruk reaching Zionist offices here today reveal the active part which thousands of Jewish soldiers are taking in the fierce battle there. They report that:

1. Leo Gutfreund, a Jewish refugee from the sunken S. S. Patria, was one of the first soldiers to be killed in the present attempt by the British forces to regain full control of the Tobruk section. Released only recently from the internment camp at Atlit, he joined the Czech Legion and was the first casualty of the Czech military unit. His brother, Ernst, is serving with the same legion.

In the scientific field the Hebrew University in Jerusalem has arranged special courses for the medical officers of the British and Australian forces and supplied sera for the diagnosis of typhoid and other diseases. The Meteorological Laboratory has furnished air data for weather reports covering the entire region between the Caucasus Mountains and Lower Egypt. The Jewish Technical Institute has co-operated with the Royal Engineers in the testing of building materials and discovering local substitutes for materials that could no longer be imported; and its laboratories prepare and repair instruments and motors for the Army and Navy. The Daniel Sieff Research Institute is creating synthetic pharmaceutical products by utilising local raw materials.

As a pendant to the services of the Jews of Palestine must be mentioned those of the large number of Jewish women and girls who have joined the Palestine Auxiliary Territorial Service (called P.A.T.S.) and also those of thousands of Jewish refugees in the country who have joined the national army of the State to which they owe allegiance. Months before there was a general mobilisation of all Czechoslovak citizens of military age, 1,200 Czechoslovak Jews (and about forty Christians) offered their services to their Consul-General in Jerusalem; and when he addressed a parade of these volunteers before leaving for France on January 15, 1940, and handed them the national flag, he said that they had reason to be proud of their record, as they formed the majority of the Czechoslovak Army. The first soldier of the Czechoslovak Legion to be killed at Tobruk (December, 1941) was a Jewish refugee, Leo Gutfreund, who had survived the blowing up of the *Patria* in Haifa harbour and was afterwards interned for many months. Similarly, in November, 1940, when 8,000 Greeks registered with their Consulate for military service the majority were Jews, mostly from Salonika. A large number of Polish Jews joined the Polish Legion, and Jews of Dutch nationality enlisted in the Free Dutch forces.

First record in literature

Source: *The Jews in the War* by Israel Cohen, 1942.

The
adequa
possible
conclud
thousan
Board
Irving.

the majority of the Czechoslovak Army. The first soldier of the Czechoslovak Legion to be killed at Tobruk (December, 1941) was a Jewish refugee, Leo Gutfreund, who had survived the blowing up of the *Patria* in Haifa harbour and was afterwards interned for many months. Similarly, in November, 1940, when

Czech news article on the first WWII fallen soldier, 2017

Source: Lidove Noviny newspaper

Details of his service all match his military service record. The article further talks of his brother Ernst, who survived the war and returned to their hometown Jemnice, learning that he was the sole survivor of the family. As he no longer had ties to the area, he left Czechoslovakia permanently.

The writer attempted to trace a surviving photo for Leo and found only one, with Leo second from the left on the bottom row and Ernst second from the right.

Lidové noviny

Padl při obraně Tobrúku

15 Sep 2017 IVO PEJČOCH

PRAHA Jedním z nejvýznamnějších bojišť, na nichž v letech druhé světové války se zbraní v ruce vystoupili českoslovenští vojáci, se stala oblast Středního východu. Čechoslováci se cvičili v současném Izraeli a poprvé bojovali na území dnešní Sýrie proti jednotkám francouzské vichistické vlády.

Mnohem tvrdší a zejména delší boje však absolvovali při obraně severoafrického přístavu Tobruk, klíčového pro zásobování spojeneckých vojsk. Odolávali v přímých bojích s italskými a německými divizemi a čelili častému masivnímu bombardování. poručíkem jezdectva v záloze

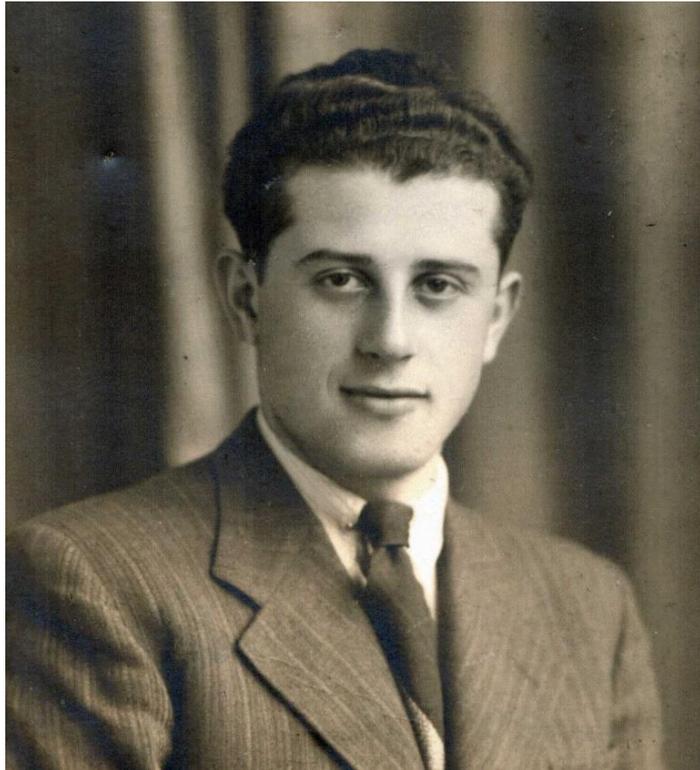
Arnoštem Gutfreundem, odjeli 2. září 1940 se skupinou židovských emigrantů do Palestiny, byli však od 25. listopadu 1940 do 26. srpna 1941

internováni Brity v Atlitu jako nelegální přistěhovalci. Po propuštění se jim podařilo i s Arnoštem dostat k našim jednotk

Trebic city records

Source: Trebic District Archive

Leo Gutfreund, a resident of Trebic in 1939, had worked in A.M. Grunberger for wholesale trade of agricultural produce. In April 1939 he was issued a Czech passport and a copy of his photograph is kept on his personal file.

Leo Gutfreund (1920-1943)

SOKA Třebíč <soka_trebic@mza.cz>
To: Shavit Ben - Arie

Fri, Jun 5, 2020 at 11:32 AM

Moravský zemský archiv v Brně
Státní okresní archiv Třebíč

Dear sir,

Herewith we are sending you a photograph of Leo Gutfreund, b. 28th of August 1920 in Jemnice. In 1939 he lived in Třebíč and was employee of the A. M. Grünberger company (wholesale of agricultural products). On 28th of April 1939 The District Office of Třebíč issued him a passport. The photograph is preserved in our archive fonds Okresní úřad Třebíč I, inv. č. 2278, sign. III/5, cestovní pasy 1939, kr. 926.

Sincerely

PhDr. František Gregor

[Quoted text hidden]

This message has been scanned for viruses and dangerous content by [E.F.A. Project](#), and is believed to be clean.

Tento e-mail byl zkontrolován na viry antivirovým softwarem AVG.
www.avg.cz

Gutfreund, Leo.jpg
720K

The Garden of the Missing in Action Memorial

Photo: Wikimedia Commons

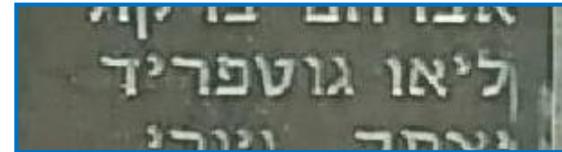
Leo Gutfreund (listed as Gottfried) is erroneously included in the memorial for those missing in action and with no gravesite.

The Memorial for Eretz Yisrael Volunteers during World War II

Photo: Billiongraves

Leo Gutfreund (listed as Gottfried) is included in the memorial under the section of the Royal Army Service.

Czech book of memory for fallen soldiers in the Western front

Leo Gutfreund

Narodil se 26. srpna 1920 v Jemnici (dnes okres Třebíč), kde také před válkou bydlel. Byl české národnosti, svobodný, židovského vyznání. Jeho otcem byl Heřman Gutfreund, matkou Josefa, rozená Springutová. Po obecné a měšťanské škole absolvoval dva ročníky české obchodní školy. V civilu se živil jako soukromý úředník ve firmě, zaměřené na obchody s obilím. Mezi jeho koníčky patřil sport, byl plavcem, tenistou a bruslařem.

Leo Gutfreund odešel před nacisty legálně do zahraničí. Se svým starším bratrem, nadporučíkem jezdeckta v záloze Arnoštem Gutfreudem, odjeli 2. září 1940 se skupinou židovských emigrantů do Palestiny, byl však od 25. listopadu 1940 do 26. srpna 1941 internován Brity v Atlitu jako nelegální přistěhovalec. Po propuštění se mu podařilo dostat k našim jednotkám na Středním východě. Dne 27. srpna 1941 byl odveden v Haifě a 15. září zařazen k Čs. výcvikovému středisku – Východnímu, k výcvikové rotě. Již 30. září ho zařadili do Československého pěšího praporu 11 – Východního a 4. října složil slavnostní přísahu. Záhy nato odešel na frontu, 19. října jej vyslali na bojiště a následujícího dne vtělili k 1. rotě. Boje s jednotkami Afrika Korpsu v obleženém Tobruku se mu staly osudným, 30. října 1941 jej zasáhla nepřátelská střepina do hlavy a Gutfreund fatálnímu zranění podlehl. Je pohřben na válečném hřbitově v Tobruku, v hrobě číslo 844, „in memoriam“ jej povýšili na svobodníka.

Jeho bratr Arnošt v řadách československých vojenských sil válku přežil a po osvobození se vrátil do vlasti. Po návratu do rodné Jemnice však zjistil, že z celé rodiny přežil jediný. Kromě Lea, padlého v severní Africe, zemřeli všichni jeho blízcí v koncentračních táborech. Vzhledem k tomu, že jej doma již nic nevázalo, odešel natrvalo do zahraničí a usadil se v Addis Abebě v Etiopii.²⁵⁰

Vyznamenání: Čs. válečný kříž 1939 „in memoriam“ (20. 1. 1942), Čs. vojenská pamětní medaile se štítkem SV „in memoriam“ (7. 3. 1944), Africa Star „in memoriam“ (30. 9. 1945).

Leo Gutfreund sedící druhý zleva, jeho bratr Arnošt čtvrtý (Tomáš Jambor)

²⁵⁰ VHA Bratislava, SKL, Leo Gutfreund, 1920. KL zahraniční armády; VÚA–VHA Praha, f. Evidence čs. vojenských osob v zahraničí za 2. světové války, Leo Gutfreund.

Gutfreund family

Leo's parents were taken to Theresienstadt, where Herman's death was recorded on 12.5.1941. Josefina Gutfreund arrived at the camp a year later, on 18.5.1942 and was later transported on 13.6.1942 to Sobibor.

Ernst Gutfreund died in Austria in 1997.

ÚMRTÍ — podle matričních záznamů.

G u t f r e u n d H e r m a n

rodná data: 16.3. 1885 Jemnice

posled. bydliště: Jemnice 34 ?

datum a místo úmrtí: 12. 5. 1941 Jemnice 34

Zápis v matrice: obce: Jemnice okr. M. Budějovice
1941
řadové číslo: 73/1

Další záznamy:

ŽNO — 300

ÚSTŘEDNÍ KARTOTÉKA — TRANSPORTY.

R. č. 99.666

G u t f r e u n d o v á J o s e f i n a

Rodná data: 13.4. 1888

Adresa před deportací: Jemnice 34

1. transport	2. transport
dne: 18 V 1942	dne: 13.6. 1942
AV	číslo: AAi 136
č. 341	do: ?

l.

Ernst Gutfreund
Findagrave.com

Theresienstadt records for Herman and Josefina Gutfreund
Arolsen Archives